2024/588

19.2.2024

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2024/588 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 6ης Φεβρουαρίου 2024

σχετικά με την αίτηση καταχώρισης, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών με τίτλο «European Cannabis Initiative»

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/788 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών ([1]), και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 3,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 12 Ιανουαρίου 2024, υποβλήθηκε στην Επιτροπή αίτηση καταχώρισης Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών με τίτλο «European Cannabis Initiative».

(2) Η εν λόγω αίτηση συνοδεύει αίτηση καταχώρισης Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών με τίτλο «European Cannabis Initiative» που υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 6 Νοεμβρίου 2023.

(3) Με επιστολή της 6ης Δεκεμβρίου 2023 [C(2023) 8548 final], σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788, η Επιτροπή ενημέρωσε την ομάδα διοργάνωσης ότι, όσον αφορά την αίτηση καταχώρισης που υποβλήθηκε στις 6 Νοεμβρίου 2023, πληρούνται οι απαιτήσεις καταχώρισης που ορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχεία α), δ) και ε) του εν λόγω κανονισμού και ότι το άρθρο 6 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο β) του εν λόγω κανονισμού δεν είχε εφαρμογή. Ωστόσο, η Επιτροπή εξήγησε επίσης ότι η πρωτοβουλία δεν πληρούσε την απαίτηση του άρθρου 6 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 όσον αφορά τον πρώτο και τον δεύτερο από τους τέσσερις στόχους. Ο πρώτος στόχος προτρέπει την Επιτροπή «να καλέσει τα κράτη μέλη να προωθήσουν πολιτικές για την κάνναβη με επίκεντρο τα ανθρώπινα δικαιώματα, που θα αποκλείουν την επιβολή ποινικών και διοικητικών κυρώσεων για τη χρήση, την κατοχή και την καλλιέργεια του φυτού και των παραγώγων του από ενήλικες για προσωπικούς σκοπούς». Μολονότι το άρθρο 83 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) παρέχει νομική βάση για τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων στους τομείς της ιδιαιτέρως σοβαρής εγκληματικότητας με διασυνοριακή διάσταση (συμπεριλαμβανομένης της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών), η εξαίρεση ορισμένων συμπεριφορών από την ποινικοποίηση υπερβαίνει τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων. Επίσης, οι Συνθήκες δεν προβλέπουν επαρκή νομική βάση για την εξαίρεση των εν λόγω συμπεριφορών από διοικητικές κυρώσεις. Ομοίως, ο δεύτερος στόχος, ο οποίος καλεί την Επιτροπή «να μην παρεμβαίνει στην επιλογή των κρατών μελών να θεσπίζουν κανόνες για τη δημιουργία νόμιμης αγοράς για τη χρήση κάνναβης από ενήλικες ανάλογα με την κατάσταση σε κάθε χώρα», βρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής να προτείνει νομοθεσία, δεδομένου ότι δεν συμβάλλει στην εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 114 της ΣΛΕΕ. Όσον αφορά τον τρίτο και τον τέταρτο στόχο, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν βρίσκονται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής δυνάμει των οποίων μπορεί να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης με σκοπό την εφαρμογή των Συνθηκών.

(4) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788, ενημέρωσε την ομάδα διοργάνωσης ότι θα μπορούσε να τροποποιήσει την πρωτοβουλία για να ληφθεί υπόψη η αξιολόγηση της Επιτροπής, ή, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788, να διατηρήσει ή να αποσύρει την αρχική πρωτοβουλία.

(5) Στις 12 Ιανουαρίου 2024, η ομάδα διοργάνωσης υπέβαλε τροποποιημένη πρωτοβουλία.

(6) Οι στόχοι της τροποποιημένης πρωτοβουλίας, όπως εκφράζονται από τα πρόσωπα που τη διοργανώνουν, είναι οι εξής τρεις: πρώτον, καλούν την Επιτροπή να «συγκαλέσει διευρωπαϊκή συνέλευση πολιτών σχετικά με τις πολιτικές για την κάνναβη με τους εξής ευρύτερους στόχους: μια κοινή κλίμακα κυρώσεων σε ολόκληρη την ΕΕ· συνεκτικές πολιτικές των κρατών μελών· να δοθεί ευκαιρία στους πολίτες της ΕΕ να συζητήσουν μεταξύ τους και με τα θεσμικά όργανα σχετικά με το ευαίσθητο αυτό θέμα». Δεύτερον, καλούν την Επιτροπή να «διευκολύνει την πρόσβαση στην κάνναβη για ιατρική χρήση, βάσει επιστημονικών

([1]) ΕΕ L 130 της 17.5.2019, σ. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj.

στοιχείων και εμπειριών των ασθενών, και να επιτρέψει στους ασθενείς τη μεταφορά κάνναβης και οποιωνδήποτε παραγώγων της σε ολόκληρη την ΕΕ, εφόσον έχουν συνταγογραφηθεί για θεραπευτικές χρήσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης πραγμάτωση του δικαιώματος στην υγεία». Τρίτον, ζητούν από την Επιτροπή «να διαθέσει τους αναγκαίους πόρους για έρευνα σχετικά με τις θεραπευτικές χρήσεις της κάνναβης —τόσο στη βοτανική όσο και στην παραδοσιακή ιατρική— και για την κοινοποίησή τους σε διεθνές επίπεδο».

(7) Ο δεύτερος και ο τρίτος στόχος ταυτίζονται με τον τρίτο και τέταρτο στόχο της πρωτοβουλίας όπως υποβλήθηκε στις 6 Νοεμβρίου 2023.

(8) Στο παράρτημα της τροποποιημένης πρωτοβουλίας παρέχονται περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με το αντικείμενο, τους στόχους και το ιστορικό της. Επισημαίνεται ότι η Ένωση «έχει υιοθετήσει σταδιακά κοινές θέσεις για καινοτόμες προσεγγίσεις όσον αφορά τις πολιτικές για τα ναρκωτικά με επίκεντρο τα ανθρώπινα δικαιώματα» και ότι αρκετά κράτη μέλη «έχουν πραγματοποιήσει σημαντικές αλλαγές στις εθνικές τους πολιτικές σχετικά με τη μη ιατρική και μη επιστημονική χρήση της κάνναβης». Το παράρτημα περιλαμβάνει παραπομπή στην απόφαση-πλαίσιο 2004/757/ΔΕΥ του Συμβουλίου ([2]), η οποία θεωρείται ότι «δεν συνάδει πλέον με τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα του ελέγχου των ναρκωτικών ούτε αντικατοπτρίζει τις διεθνείς και εθνικές συστάσεις», συμπεριλαμβανομένων εκείνων που περιέχονται σε έκθεση του Ύπατου Αρμοστή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του 2023. Παραπέμπει επίσης στη στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά σημειώνοντας ότι «η έλλειψη σημαντικής προόδου όσον αφορά τον περιορισμό των παράνομων ναρκωτικών σε όλη την Ευρώπη επιβάλλει μια ριζική επανεξέταση της προσέγγισης που δεν έχει μειώσει τη ζήτηση και την προσφορά ναρκωτικών εδώ και δεκαετίες».

(9) Όσον αφορά τον πρώτο στόχο της τροποποιημένης πρωτοβουλίας, η Επιτροπή κατανοεί ότι η ομάδα διοργάνωσης την προτρέπει να συγκαλέσει μια διευρωπαϊκή συνέλευση πολιτών ή ένα παρόμοιο φόρουμ όπου θα συζητηθούν οι πολιτικές για την κάνναβη με ευρύτερη προοπτική, αλλά δεν καλεί την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών.

(10) Το άρθρο 11 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 δίνουν το δικαίωμα στους πολίτες της Ένωσης να καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις επί θεμάτων στα οποία οι εν λόγω πολίτες θεωρούν ότι απαιτείται νομική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών.

(11) Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788, η Επιτροπή καταχωρίζει την πρωτοβουλία πολιτών εάν «κανένα μέρος της πρωτοβουλίας δεν βρίσκεται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής να υποβάλλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών».

(12) Όσον αφορά τον πρώτο στόχο της τροποποιημένης πρωτοβουλίας, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν πληροί τη νομική απαίτηση του άρθρου 6 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788, δεδομένου ότι δεν καλεί την Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών.

(13) Όσον αφορά τον δεύτερο στόχο της τροποποιημένης πρωτοβουλίας, το άρθρο 168 παράγραφος 6 της ΣΛΕΕ θα επέτρεπε στην Επιτροπή να προτείνει σύσταση του Συμβουλίου για τους σκοπούς που ορίζονται στο άρθρο 168 της ΣΛΕΕ σχετικά με τη δημόσια υγεία. Μια τέτοια σύσταση θα μπορούσε να καλεί τα κράτη μέλη: α) «να διευκολύνουν την πρόσβαση στην κάνναβη για ιατρική χρήση, βάσει επιστημονικών στοιχείων και εμπειριών των ασθενών» και β) «να επιτρέψουν στους ασθενείς τη μεταφορά κάνναβης και οποιωνδήποτε παραγώγων της σε ολόκληρη την ΕΕ, εφόσον έχουν συνταγογραφηθεί για θεραπευτικές χρήσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης πραγμάτωση του δικαιώματος στην υγεία», στον βαθμό που το πεδίο εφαρμογής περιορίζεται και στις δύο περιπτώσεις στις νόμιμες χρήσεις της κάνναβης. Ωστόσο, το άρθρο 168 της ΣΛΕΕ δεν παρέχει νομική βάση για μέτρα εναρμόνισης της νομοθεσίας των κρατών μελών στον τομέα αυτό.

(14) Όσον αφορά τον τρίτο στόχο της τροποποιημένης πρωτοβουλίας, το άρθρο 173 παράγραφος 3, το άρθρο 182 παράγραφος 1, το άρθρο 183 και το άρθρο 188 δεύτερο εδάφιο της ΣΛΕΕ θα επέτρεπαν, καταρχήν, στην Επιτροπή να προτείνει νομική πράξη της Ένωσης για τη διάθεση πόρων στην έρευνα.

(15) Για τους λόγους αυτούς, η προτεινόμενη πρωτοβουλία πολιτών θα πρέπει να καταχωριστεί εν μέρει, όσον αφορά τον δεύτερο και τον τρίτο στόχο, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788, δεδομένου ότι μόνο τα εν λόγω μέρη της πρωτοβουλίας δεν βρίσκονται καταφανώς εκτός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής δυνάμει των οποίων μπορεί να υποβάλει πρόταση για την έκδοση νομικής πράξης της Ένωσης με σκοπό την εφαρμογή των Συνθηκών.

([2]) Απόφαση-πλαίσιο 2004/757/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2004, για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών (ΕΕ L 335 της 11.11.2004, σ. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2004/757/oj).

(16) Το εν λόγω συμπέρασμα δεν θίγει την εκτίμηση πλήρωσης, στην προκειμένη περίπτωση, των συγκεκριμένων ουσιαστικών προϋποθέσεων που απαιτούνται για να ενεργήσει η Επιτροπή, μεταξύ άλλων αν τηρούνται η αρχή της αναλογικότητας και η αρχή της επικουρικότητας και αν η πρωτοβουλία είναι συμβατή με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

(17) Η ομάδα διοργάνωσης έχει προσκομίσει επαρκείς αποδείξεις ότι πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 5 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 και έχει ορίσει τα πρόσωπα επικοινωνίας σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο του εν λόγω κανονισμού.

(18) Η πρωτοβουλία δεν είναι κατάφωρα καταχρηστική, επιπόλαιη ή κακόβουλη ούτε αντίκειται εμφανώς στις αξίες της Ένωσης που ορίζονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ή στα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(19) Ως εκ τούτου, η πρωτοβουλία με τίτλο «European Cannabis Initiative» θα πρέπει να καταχωριστεί εν μέρει όσον αφορά τον δεύτερο και τον τρίτο στόχο της. Συνεπώς, μπορούν να συγκεντρωθούν δηλώσεις υποστήριξης για την πρωτοβουλία αυτή στο μέτρο που η πρωτοβουλία αφορά τους δύο αυτούς στόχους.

(20) Το συμπέρασμα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για μερική καταχώριση δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 4 τρίτο εδάφιο στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/788 δεν συνεπάγεται ότι η Επιτροπή επιβεβαιώνει με κάποιο τρόπο την πραγματολογική ορθότητα του περιεχομένου της πρωτοβουλίας όπως έχει καταχωριστεί, η οποία αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της ομάδας διοργάνωσης της πρωτοβουλίας. Το περιεχόμενο της πρωτοβουλίας όπως έχει καταχωριστεί εκφράζει μόνο τις απόψεις της ομάδας διοργάνωσης της πρωτοβουλίας και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι απηχεί τις απόψεις της Επιτροπής,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών με τίτλο «European Cannabis Initiative» καταχωρίζεται.

2. Μπορούν να συγκεντρωθούν δηλώσεις υποστήριξης για την πρωτοβουλία αυτή, όσον αφορά τον δεύτερο και τον τρίτο στόχο της, με βάση την παραδοχή ότι αποσκοπεί σε προτάσεις της Επιτροπής για την έκδοση νομικών πράξεων της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών με σκοπό:

α) να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην κάνναβη για ιατρική χρήση, βάσει επιστημονικών στοιχείων και εμπειριών των ασθενών, και να επιτραπεί στους ασθενείς η μεταφορά κάνναβης και οποιωνδήποτε παραγώγων της σε ολόκληρη την Ένωση, εφόσον έχουν συνταγογραφηθεί για θεραπευτικές χρήσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η πλήρης πραγμάτωση του δικαιώματος στην υγεία.

β) να διατεθούν οι αναγκαίοι πόροι για έρευνα σχετικά με τις θεραπευτικές χρήσεις της κάνναβης.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην ομάδα διοργάνωσης της πρωτοβουλίας πολιτών με τίτλο «European Cannabis Initiative», η οποία εκπροσωπείται από την Francesca CAPUOZZO και Georg WURTH που ενεργούν ως πρόσωπα επικοινωνίας.

Στρασβούργο, 6 Φεβρουαρίου 2024.

Για την Επιτροπή
Věra JOUROVÁ
Αντιπρόεδρος